מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את עלילת שני הסיפורים ואת הדמויות המרכזיות בהם
- לזהות אמצעים כמו אפיון דמות, נקודת מבט, אירוניה וסמל
- לדון בשאלת כבוד האדם, זהות ושייכות דרך שני הסיפורים

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – צפת
2. א – זלמן התורכי
3. ב – בדרך שקטה, בלי לגעת בו
4. ג – חלב שבסוריה
5. ב – 'צבר'
6. ב – יהושע בר-יוסף

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זהו האירוע שמניע את העלילה
2. לא נכון – הוא נוקם בדרך שקטה בלי לגעת בו
3. נכון – הסיפור עוסק בבושה וגאווה בזהות
4. לא נכון – הוא מנסה לשמור גם על הבית וגם להשתלב
5. נכון – זהו נושא מרכזי בשני הסיפורים

חלק ג' – השלמת מילים

1. לגעת
2. חלב
3. צבר
4. צפת

חלק ד' – התאמה - מושגים וספרות

- 1 – ה (אדם שעובד בנשיאת משאות כבדים)
- 2 – א (הדרך שהסיפור מתאר את הדמות)
- 3 – ד (מי מספר את הסיפור ואיך הוא רואה אותו)
- 4 – ב (פער בין הציפייה למציאות)
- 5 – ג (רעיון של מיזוג עולים לתרבות אחת)

חלק ה' – שאלות קצרות

1. כי נקמה שקטה שומרת על כבודו ומראה פיקחות וריסון, בלי להיכנס לצרות
2. מי שנראה חלש ונחות דווקא מצליח לנצח את מי שהשפיל אותו, בלי שהוא ידע כלל

חלק ו' – כתיבה

1. התלמיד/ה יזהה: שני הגיבורים חווים פגיעה בכבודם/זהותם מצד הסביבה, ושניהם מוצאים דרך שקטה ואישית להתמודד בלי לאבד את עצמם

כרטיס יציאה – מה לחפש

- למך הסבל בסיפור הראשון, הילד העולה מחלב בשני
- נקמה בלי אלימות גלויה, המבוססת על חוכמה ולא על כוח
- שניהם עוסקים באנשים שהחברה משפילה או לא רואה באמת, ובדרך שבה הם שומרים על כבודם

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על חוויית השפלה או אי-הכרה, לפני הצגת הסיפורים
- כדאי להקריא בקול את הקטעים הקצרים מהטקסטים לפני מילוי הדף
- לתלמידים מתקשים אפשר לדלג על הסעיפים המסומנים ולהתמקד בהבנה הבסיסית

דף תרגול: נקמתו של סבל ותמונות מבית הספר העממי

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בפרק נקרא על למך הסבל מצפת שנעלב מבדיחה ונוקם בלי אלימות, ועל ילד עולה מחלב בתל אביב שמנסה להיות 'צבר' בלי לוותר על ביתו. נלמד איך הסיפורים בונים את העלילה והדמויות, ונשאל איך שומרים על כבוד האדם.

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למך הסבל עובד בעיר:

(א) ירושלים (ב) צפת (ג) תל אביב (ד) חיפה

2. מי עלב בלמך בבדיחה?

(א) זלמן התורכי (ב) מורה בבית הספר (ג) שכן (ד) אחיו

3. איך למך נוקם בזלמן?

(א) מכה אותו בפומבי (ב) בדרך שקטה, בלי לגעת בו (ג) מתלונן עליו למשטרה (ד) עוזב את העיר

4. הילד ב'תמונות מבית הספר העממי' עלה מ:

(א) פולין (ב) תימן (ג) חלב שבסוריה (ד) מרוקו

5. הילד בסיפור מנסה להיות:

(א) חקלאי (ב) 'צבר' (ג) סוחר (ד) מורה

6. את 'נקמתו של סבל' כתב:

(א) אמנון שמוש (ב) יהושע בר-יוסף (ג) יעקב שטיינברג (ד) חיים נחמן ביאליק

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	למך הסבל נעלב מבדיחה של זלמן התורכי.	☐	☐
2	למך פוגע בזלמן באלימות גלויה.	☐	☐
3	הילד מחלב מרגיש לפעמים בושה במוצאו.	☐	☐
4	הילד מוותר לגמרי על ביתו וזהותו הישנה.	☐	☐
5	שני הסיפורים עוסקים בשאלת כבוד האדם.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. למך הסבל נוקם בזלמן התורכי בלי _____ בו.

2. אמנון שמוש נולד בעיר _____ שבסוריה.

3. הילד מנסה להיות ' _____ ' כדי להשתלב בחברה הישראלית.

4. יהושע בר-יוסף היה יליד העיר _____ .

4 חלק ד' – התאמה - מושגים וספרות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סבל	___	**א.** הדרך שהסיפור מתאר את הדמות
2. אפיון דמות	___	**ב.** פער בין הציפייה למציאות
3. נקודת מבט	___	**ג.** רעיון של מיזוג עולים לתרבות אחת
4. אירוניה	___	**ד.** מי מספר את הסיפור ואיך הוא רואה אותו
5. כור ההיתוך	___	**ה.** אדם שעובד בנשיאת משאות כבדים

5 חלק ה' – שאלות קצרות

ענו בקצרה.

1. למה למך בוחר לנקום בדרך שקטה ולא באלימות? מה זה מלמד עלינו עליו?

2. מהי האירוניה במצבו של למך הסבל?

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקה קצרה: מה המשותף בין תחושת ההשפלה של למך הסבל לבין תחושת הילד העולה מחלב? איך כל אחד מהם מתמודד עם זה?

כרטיס יציאה

מי הדמות הראשית בכל אחד משני הסיפורים שלמדנו?

מהי 'נקמה שקטה' ובמה היא שונה מנקמה אלימה?

מה הקשר בין שני הסיפורים לנושא כבוד האדם?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀